

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра інструментально-виконавської майстерності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
«   »   2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ФАХУ
(інструментальне виконавство)

для студентів
Спеціальності 025 «Музичне мистецтво»
Освітнього рівня: другого (магістерський)
Освітньої програми
025.00.01 Музичне мистецтво

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Протокол № 0362/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   »   2023 р.

Київ – 2023

Розробник: Сподаренко Віктор Михайлович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Викладач: Сподаренко Віктор Михайлович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри інструментально-виконавської майстерності

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри інструментально-виконавської майстерності.

Протокол № 9 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри

інструментально-виконавської
майстерності

_____
(підпис)

Маргарита МАЛАХОВА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 025.00.01 Музичне мистецтво (назва освітньої програми)

«__» _____ 2023 року

Гарант освітньої (професійної/наукової)
програми (керівник проектної групи)

_____
(підпис)

Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму перевірено

«__» _____ 2023 року

Заступник декана

з науково-методичної та навчальної роботи

_____
(підпис)

Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>4/120</i>	
Курс	<i>1</i>	
Семестр	<i>1</i>	<i>2</i>
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>2</i>	<i>2</i>
Обсяг кредитів	<i>2</i>	<i>2</i>
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	<i>60</i>
Аудиторні	<i>16 годин</i>	<i>16 годин</i>
Модульний контроль	<i>4 годин</i>	<i>4 годин</i>
Семестровий контроль	<i>-</i>	<i>30</i>
Самостійна робота	<i>40 годин</i>	<i>10 годин</i>
Форма семестрового контролю	<i>-</i>	<i>екзамен</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Методика викладання дисциплін фаху (інструментальне виконавство/музично-педагогічних дисциплін)» входить до курсу спеціальних дисциплін, які студенти магістратури вивчають на першому році навчання. Зміст курсу висвітлює основні концептуальні положення викладання гри на музичному інструменті, висвітлює провідні методики української та зарубіжної інструментальних шкіл та містить такі складові: *теоретична* (реалізується у ході лекційних занять); *практична* (здійснюється в ході аудиторних семінарських занять у процесі практичного відпрацювання окремих методичних тем); *самостійна робота студентів* (реалізується у конкретних завданнях для самостійного опрацювання).

З огляду на вищезазначене, на заняттях з курсу «Методика викладання дисциплін фаху (інструментальне виконавство/музично-педагогічних дисциплін)» використовуються:

- форми роботи – лекційні, практичні заняття, самостійна робота студентів, консультації викладача;
- засоби навчання – підручники і навчальні посібники, нотні збірники і музичні твори, електронні книги, аудіо та відеоматеріали;

- форми контролю знань та вмінь студентів – модульні контрольні роботи (у відповідності до змістових модулів), екзамен в кінці вивчення курсу дисципліни.

Метою курсу є опанування знаннями з методики викладання дисциплін фаху (інструментальне виконавство/музично-педагогічних дисциплін).

Завдання навчальної дисципліни:

- активізація інтересу студентів до сучасних методик і проблем виконавського мистецтва;
- формування уявлень щодо структури музичних здібностей та особливостей їхнього розвитку на музичному інструменті;
- опанування дидактичними принципами викладання спеціального інструмента;
- розвиток аналітичних здібностей студентів, пов'язаних з аналізом оригінального репертуару в його жанрово-стильових закономірностях;
- опанування практичних підходів щодо добору інструментально-педагогічного і виконавсько-технічного репертуару у взаємозв'язку з рівнем навчальних досягнень студента;
- формування здатності виконувати виконавсько-педагогічний аналіз музичних творів у взаємозв'язку з конкретними педагогічними завданнями;

Вивчення дисципліни «Методика викладання дисциплін фаху (інструментальне виконавство/музично-педагогічних дисциплін)» сприяє формуванню у студентів таких загальних та фахових *компетентностей*:

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
	ЗК-3 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
	ЗК-4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

	ЗК-5	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК-7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
	ЗК-8	Здатність працювати в міжнародному контексті.
	ЗК-9	Здатність працювати автономно.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК-4	Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / педагогічній діяльності.
	СК-5	Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.
	СК-6	Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
	СК-7	Здатність аналізувати виконання музичних творів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.
Програмні результати навчання		
РН-1	Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.	
РН-7	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	
РН-8	Здійснювати викладання гри на інструменті/методики музичної освіти з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача	
РН-1 0	Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.	

3. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати особливості розвитку музичних здібностей та вміти обирати відповідну методику їхнього розвитку;
- знати специфіку проведення занять дисциплін фаху та вміти планувати навчальний процес;
- ознайомитися з розвитком сучасних методик навчання гри на музичному

інструменті;

- знати особливості виконавсько-педагогічного аналізу музичних творів та вміти його виконувати у взаємозв'язку з конкретними педагогічними завданнями;

– використовувати базові методи та прийоми викладання гри на музичному інструменті;

– здійснювати науково-дослідницьку діяльність у сфері інструментального виконавства;

– творчо реалізовувати власні напрацювання у концертно-сценічній та педагогічній діяльності в процесі створення концертних програм та мистецьких проєктів;

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Музичні здібності та особливості їхнього розвитку в контексті формування виконавської майстерності студента							
Тема 1.1. Музичні здібності та специфіка формування музичного мислення виконавця	14	2	2				10
Тема 1.2. Видова специфіка музичних здібностей студента та особливості їхнього розвитку	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Змістовий модуль 2. Дидактичні основи, методичне забезпечення та принципи планування навчального процесу							
Тема 2.1. Дидактичні принципи планування навчального процесу та специфіка проведення занять з фаху	14	2	2				10
Тема 2.2. Особливості планування навчального процесу: навчальні плани, робочі навчальні програми та особливості побудови виконавської програми студента.	14	2	2				10
Модульний контроль	2						
Разом	30	4	4				20
Усього за 1 семестр	60	8	8				40
Змістовий модуль 3. Виконавсько-педагогічний аналіз інструментальних творів та методи їх засвоєння студентами							
Тема 3.1. Виконавсько-педагогічний аналіз творів поліфонічного складу та великої форми. Методи роботи над ними.	6	2	2				2
Тема 3.2. Виконавсько-педагогічний аналіз інструментальних п'єс та мініатюр. Методи їх засвоєння студентами.	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом	14	4	4				4
Змістовий модуль 4. Виконавський аналіз інтерпретації музичного твору та підготовка студента до концертного виступу							

Тема 4.1. Особливості інтерпретації музичного твору та індивідуальний виконавський стиль музиканта.	4	2					2
Тема 4.2. Виконавський аналіз інтерпретації інструментальних творів великої форми, п'єс та поліфонічних творів	6	2	2				2
Тема 4.3. Підготовка до концертного виступу та форми виконавської практики викладача музичного інструменту	4		2				2
Модульний контроль	2						
Разом	16	4	4				6
Семестровий контроль	30						
Усього за 2 семестр	60	8	8				10
Усього за 1 курс	120	16	16				50

5. Програма навчальної дисципліни «Методика викладання дисциплін фаху»

Змістовий модуль I (I курс, I семестр)

Змістовий модуль 1. Музичні здібності та особливості їхнього розвитку в контексті формування виконавської майстерності студента

Тема 1.1. Музичні здібності та специфіка формування музичного мислення виконавця.

Поняття «музичні здібності». Структура музичних здібностей та особливості їхнього розвитку. Музикальність. Музичне мислення та його розвиток на занятті спеціального музичного інструменту. Специфіка визначення і розвитку: звуковисотного, мелодичного, гармонічного, поліфонічного, темброво-динамічного, внутрішнього музичного слуху.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 5, 9, 10, 14, 16, 18, 20.

Тема 1.2. Видова специфіка музичних здібностей студента та особливості їхнього розвитку.

Поняття «музична пам'ять». Структура музичної пам'яті та її розвиток. Процес вивчення і виконання твору напам'ять. Методи розвитку музичного слуху, метро-ритмічного відчуття та музичної пам'яті. Особливості метро-ритмічного акцентування засобами методичної лінії, гармонії, фактури, динаміки.

Поліритмія та засоби розвитку відчуття поліритмії. Свобода музично-ритмічного руху (рубато, агогіка).

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 5, 9, 10, 14, 16, 18, 20.

Змістовий модуль II (I курс, I семестр)

Дидактичні основи, методичне забезпечення та принципи планування навчального процесу

Тема 2.1. Дидактичні принципи планування навчального процесу та специфіка проведення занять з фаху

Особливості планування навчального процесу. Прослуховування виконавської гри студента та специфіка рекомендацій щодо оволодіння виконавською програмою. Розвиток виконавської техніки та емоційної виразності в процесі проведення занять з фаху. Етапи роботи над музичним твором. Специфіка самостійної роботи студента над виконавською програмою.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 13, 15, 14, 28, 30, 34.

Тема 2.2. Особливості планування навчального процесу: навчальні плани, робочі навчальні програми та особливості побудови виконавської програми студента.

Планування навчального процесу. Поняття «метод» та класифікація методів викладання спеціального музичного інструмента. Проведення заняття та опрацювання навчального матеріалу. Особливості побудови навчальної програми студента та створення робочої програми навчальної дисципліни з фаху.

Основна література: 3, 5.

Додаткова література: 2, 13, 15, 14, 28, 30, 34.

Змістовий модуль III (I курс, II семестр)

Виконавсько-педагогічний аналіз інструментальних творів та методи їх засвоєння студентами.

Тема 3.1. Виконавсько-педагогічний аналіз творів поліфонічного складу та великої форми. Методи роботи над ними.

Основні принципи трактування поліфонічної фактури. Види багатоголосся. Контраст і єдність голосів у поліфонії. Основний голос у поліфонії. Приховане голосоведіння. Артикуляція як найважливіший засіб виявлення голосів (способи їх рельєфного виконання. Способи виділення мотиву (теми, голосу). Педагогічні прийоми роботи зі студентом над поліфонічними творами.

Жанрова специфіка творів великої форми. Особливості структури (синтаксису) та змісту (семантики) творів великої форми. Характерні технічні проблеми оволодіння творами великої форми. Проблема цілісності художнього образу та інструментального виконання в циклічних творах. Динамічна драматургія твору та його композиційна структура.

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 10, 14, 15, 17, 26, 34.

Тема 3.2. Виконавсько-педагогічний аналіз інструментальних п'єс та мініатюр. Методи їх засвоєння студентами.

Форма та жанр музичної п'єси. Стил, національна композиторська школа, музична епоха. Цикли інструментальних п'єс. Основні педагогічні проблеми роботи над інструментальними мініатюрами. Створення власної художньої інтерпретації музичного твору, динамічна драматургія, агогіка. Вибір репертуару відповідно до творчих індивідуальних особливостей студента. Моделювання практичних проблемних ситуацій.

Основна література: 2, 3, 4, 5.

Додаткова література: 3, 10, 11, 12, 14, 15, 17, 24, 26, 29, 34.

Змістовий модуль IV (I курс, II семестр)

Виконавський аналіз інтерпретації музичного твору та підготовка студента до концертного виступу.

Тема 4.1. Особливості інтерпретації музичного твору та індивідуальний виконавський стиль музиканта.

Поняття виконавської інтерпретації. Створення інтерпретаційної моделі музичного твору. Аналіз художньої інтерпретації музичних творів видатними виконавцями сучасності: інтерпретаційна модель твору, засоби виконавської виразності. Музичний образ та його виконавське відтворення.

Поняття індивідуального виконавського стилю. Типологізація виконавців: віртуозний, емоційний, раціональний, інтелектуальний; класичний / романтичний типи.

Основна література: 3.

Додаткова література: 8, 10, 11, 12, 13, 15, 21, 24, 26, 29, 34, 35.

Тема 4.2. Виконавський аналіз інтерпретації інструментальних творів великої форми, п'єс та поліфонічних творів.

Аналіз художньої інтерпретації музичних творів видатними виконавцями сучасності: інтерпретаційна модель твору, засоби виконавської виразності. Музичний образ та його виконавське відтворення. Метро-ритмічна структура виконуваних творів. Аналіз індивідуального стилю музиканта-виконавця та його виконавський артистизм на матеріалі творів великої форми, п'єс та поліфонічних творів. Поліваріантність виконавської інтерпретації. Використання навичок виконавського аналізу у практичній діяльності викладача класу спеціального музичного інструменту.

Основна література: 3.

Додаткова література: 8, 10, 11, 12, 13, 15, 21, 24, 26, 29, 34, 35.

Тема 4.3. Підготовка до концертного виступу та форми виконавської практики викладача музичного інструменту.

Основні етапи підготовки виконавця до концертного виступу. Удосконалення технічних прийомів та моделі виконавської інтерпретації. Художній задум та його виконавська реалізація в умовах концертного виступу. Аналіз результату концертно-виконавської діяльності у співставленні із художньо-інтерпретаційною моделлю. Провідні форми концертно-виконавської практики викладача класу музичного інструменту (академічний концерт, музична бесіда, лекція-концерт, концерт з педагогічними анотаціями до виконуваних творів, виступ у виконавському конкурсі, сольний концерт, концертний виступ у школі під час педагогічної практики). Сценічне хвилювання та методи його запобігання. Виконавська практика та її місце у професійній підготовці викладача класу музичного інструменту.

Основна література: 1, 3, 4, 5.

Додаткова література: 8, 10, 11, 12, 13, 15, 21, 24, 26, 27, 29, 34, 35.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	59	-	59		59		64
Максимальна кількість балів		59		59		59		64	
Розрахунок коефіцієнта	Усього за період роботи до екзамену 241 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 4,016)								

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ теми	Зміст завдання	Академічний контроль		Бали
1.1	Діагностика музичних здібностей студента та її аналіз	точність та повнота діагностики	2	5
		обґрунтованість аналізу	3	
1.2	Складіть таблицю «Методи розвитку музичного слуху», в якій перша колонка –складові музичного слуху: звуковисотний, мелодичний, гармонічний, поліфонічний, темброво-динамічний; друга колонка – способи розвитку.	достатність аргументації	2	5
		чітке формулювання критеріїв розвитку музичного слуху	3	
2.1	На прикладі обраного музичного твору охарактеризуйте основні етапи роботи над музичним твором	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	3	5
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Висловлення власної думки	1	
2.2	Складіть план навчального заняття зі спеціального музичного інструменту, що відповідатиме другому етапу роботи над п'єсою, зазначивши: тему; навчальну і виховну мету; завдання; обладнання та засоби, що необхідні для проведення заняття; тип заняття; змодельовану алгоритмізацію ходу заняття зі спеціального музичного інструменту.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення нових ідей та положень	1	
		Дотримання дедлайну складання роботи	1	
		Чіткість структури плану навчального заняття	1	
3.1	Створення відео індивідуального уроку з фаху та його самоаналіз. Тема заняття: «Робота над поліфонічним твором». Регламент відеозапису: 7 хв. У ролі учня – інший студент.	Розкриття проблемної ситуації в процесі моделювання заняття	2	5
		Обґрунтованість аналізу	3	
3.2	Написання план-конспекту індивідуального уроку з фаху. Тема заняття: «Особливості фразування в процесі роботи над кантиленною п'єсою».	Чіткість формування мети та завдань уроку	2	5
		Логіка побудови видів діяльності задля досягнення мети уроку	3	
4.1	Виконайте порівняльний аналіз художньої інтерпретації музичного твору видатними виконавцями сучасності. Для виконання завдання обираємо 1	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	2	5
		Виявлення особливостей інтерпретації	1	
		Дотримання дедлайну складання	1	

	твір, що виконуватиметься трьома музикантами.	роботи		
		Висловлення власної думки	1	
4.2	Здійсніть виконавський аналіз художньої інтерпретації музичного твору у власному виконанні. Обґрунтуйте доцільність обраної інтерпретаційної моделі та специфіку вираження художнього образу засобами виконавської виразності.	Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	1	5
		Обґрунтованість обраної інтерпретаційної моделі	2	
		Розкриття специфіки вираження художнього образу засобами виконавської виразності.	2	
4.3	Охарактеризуйте передконцертні режими виконавця в процесі підготовки до власного концертного виступу.	Обґрунтованість обраних передконцертних режимів	2	5
		Достатність аргументації під час висвітлення проблеми	3	
			Разом	45

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення модульного контролю – модульне письмове опитування. Максимальна кількість балів за одну роботу – 25.

Питання до модульного контролю (Змістовий модуль I):

1. Охарактеризуйте структуру музичних здібностей студента.
2. Визначте поняття «музичний слух» та розкрийте специфіку розвитку: звуковисотного, мелодичного, гармонічного, поліфонічного, темброво-динамічного, внутрішнього музичного слуху.
3. Поясніть значення та особливості розвитку музичного мислення на занятті з музичного інструмента.

Питання до модульного контролю (Змістовий модуль II):

1. Визначте специфіку планування навчального процесу з музичного інструмента та опишіть особливості нормативних документів, що організовують навчальний процес.
2. Опишіть особливості побудови навчальної програми студента.
3. Охарактеризуйте основні етапи роботи над музичним твором.

Питання до модульного контролю (Змістовий модуль III):

1. Розкрийте основні принципи поліфонічної фактури.
2. Охарактеризуйте жанрову специфіку творів великої форми в контексті особливостей структури (синтаксису) та змісту (семантики).
3. На основі умовної ситуації моделювання уроку та відповідного репертуару великої форми складіть план проведення індивідуального заняття зі спеціального музичного інструменту.

Питання до модульного контролю (Змістовий модуль IV):

1. Здійсніть виконавський аналіз запропонованого музичного твору з визначенням його стильових, жанрових особливостей, виконавських труднощів та шляхів їх подолання.
2. Проаналізуйте особливості інтерпретації власного виконання музичного твору та порівняйте її з інтерпретацією іншого виконавця.
3. Охарактеризуйте особливості підготовки до концертного виступу: перед концертні режими виконавця.

Критерії оцінювання модульного контролю

Кожне питання модульного контролю оцінюється в 5 балів. Структура критеріїв оцінювання визначається наступними вимогами щодо відповідей студента:

Критерій оцінювання навчальних досягнень	Бали
Відмінне володіння теоретичними й методичними знаннями з курсу. Студент успішно демонструє знання навчального матеріалу в основному обсязі: виявляє знання структури музичних здібностей, обирає необхідні методи для їхнього розвитку; виявляє знання щодо специфіки структури заняття з основного музичного інструменту; володіє методами формування виконавської постановки за інструментом, методами роботи над гаммами, вправами та етюдами; здійснює чітке формування завдань в контексті роботи над музичним твором з метою розкриття художнього образу; визначає чіткі особливості побудови структури музичного твору (окремих синтаксичних одиниць і музичної форми в цілому) з метою розкриття змісту і логіки розвитку музичної драматургії; виявляє взаємозв'язок теоретичних знань методів засвоєння навчального репертуару в інструментальному класі з практичною реалізацією формування навчального інструментального репертуару. Відповідь студента повна, виявляє причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки навчальної дисципліни, логічно викладена і характеризується аналізом, систематизацією, узагальненням і критичним осмисленням навчального матеріалу.	5

<p>Студент вільно володіє навчальним матеріалом дисципліни: виявляє знання структури заняття з основного музичного інструменту, успішно застосовує теоретичні знання методів роботи над гамами, вправами та етюдами для вирішення практичних завдань з розвитку виконавської техніки учня (студента), однак допускається незначних помилок у визначенні окремих музичних здібностей, аплікатурних послідовностей в гамах, допускає незначні помилки у визначенні технічних і художніх завдань в інструктивних та художніх етюдах; у визначенні етапів роботи над етюдами присутні незначні помилки в аналізі технічних завдань та знаходженні відповідного способу оволодіння технічними труднощами; у визначенні особливостей побудови структури музичного твору (окремих синтаксичних одиниць і музичної форми в цілому) студент допускає незначні помилки, що в цілому не впливають на розкриття логіки розвитку музичної драматургії. В загальному, відповідь логічно викладена, обґрунтована, виконані завдання в цілому правильні з несуттєвими помилками.</p>	4
<p>Відповідь студента виявляє основні положення навчального матеріалу з недостатньо сформованим понятійно-категоріальний апаратом, що проявляється в неточностях і недостатній обґрунтованості діагностики окремих музичних здібностей, висвітлення структури заняття з музичного інструменту та в методах формування виконавської постановки. Називаються основні методичні підходи до роботи над гамами, вправами та етюдами, однак у відповіді відсутнє визначення конкретних виконавсько-технічних, артикуляційних, аплікатурних труднощів та методів їх подолання; відсутнє чітке розуміння особливостей побудови структури музичного твору (окремих синтаксичних одиниць і музичної форми в цілому), що впливає на логіку розвитку музичної драматургії. Студентові важко виявити взаємозв'язок між здобутими теоретичними знання та їхнім практичним втіленням.</p>	3
<p>Відповідь студента характеризується репродуктивним відтворенням теоретичного матеріалу зі значною кількістю недоліків, з помилками і неточностями, які проявляються у визначенні основних понять та методичних підходів до викладання музичного інструменту: недостатньо обґрунтовані методи діагностики музичних здібностей, недостатній обґрунтованості роботи над гамами, вправами; студент допускає недоліки у визначенні художніх і технічних завдань, пов'язаних з роботою над інструктивними та художніми етюдами; у відповіді допускає суттєві помилки у визначенні музичних здібностей учнів (студентів) в інструментальному класі; допускає помилки в характеристиці прийомів звуковидобування та звуковедення, в принципах добору гам, вправ та етюдів для формування різних видів виконавської техніки учня (студента), у визначенні фахових компетентностей викладача музичного інструменту, у визначенні понять музичної інтерпретації та її значення у концертно-виконавській практиці. Відповідь студента задовольняє мінімальні вимоги до формування необхідного рівня компетентності.</p>	2
<p>Відповідь характеризується неосмисленим відтворенням основних методичних підходів роботи над гамами, вправами та етюдами. Вирішення практичних завдань роботи над музичними творами здійснюється з порушенням логіки викладу матеріалу, з відсутністю визначень конкретних виконавсько-технічних, артикуляційних, аплікатурних труднощів та методів їх подолання. Відповідь задовільняє мінімально необхідний рівень засвоєння навчального матеріалу.</p>	1

6.4. **Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.**

Вивчення курсу "Методика викладання дисциплін фаху (інструментальне виконавство / музично-педагогічних дисциплін)" закінчується екзаменом, який проводиться у вигляді письмової роботи (при очному навчанні) чи у вигляді тестового контролю за умов дистанційного навчання.

6.5. **Шкала відповідності оцінок.**

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 -100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умов належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

I курс

аудиторних – 32 год. (лекційних – 16 год., семінарських – 16 год.); модульний контроль – 8 год.; самостійна робота – 50 год; семестровий контроль – 30 год.)

1 семестр				
Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
Назва модуля	Музичні здібності та особливості їхнього розвитку в контексті формування виконавської майстерності студента		Дидактичні основи, методичне забезпечення та принципи планування навчального процесу	
К-сть балів за модуль	59		59	
Заняття	1-2	3-4	1-2	3-4
Назва навчального модуля (семінарське заняття)	Тема 1.1. Тема 1.2. 1*2=2 б. 1*2=2 б. 2*10=20 б. 24 б.		Тема 2.1. Тема 2.2. 1*2=2 б. 1*2=2 б. 1*2=20 б. 24 б.	
Самостійна робота	5б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25		Модульна контрольна робота 2 25	
2 семестр				
Модулі	Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4	
Назва модуля	Виконавсько-педагогічний аналіз інструментальних творів та методи їх засвоєння студентами		Виконавський аналіз інтерпретації музичного твору та підготовка студента до концертного виступу	
К-сть балів за модуль	59		64	
Заняття	1-2	3-4	1-2	3-4
Назва навчального модуля (семінарське заняття)	Тема 3.1. Тема 3.2. 1*2=2 б. 1*2=2 б. 2*10=20 б. 24 б.		Тема 4.1 Тема 4.2. 1*2=2 б. 1*2=2 б. 2*10=20 б. 24 б.	
Самостійна робота	5 б.	5 б.	10 б.	5 б.
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25		Модульна контрольна робота 2 25	
Коефіцієнт	Усього за період роботи до екзамену 241 балів (що прирівнюється до 60 балів з урахуванням коефіцієнта – 4,016)			

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Брояко Н. Теоретичні аспекти виконавської техніки бандуриста / Н. Брояко. – Національна музична академія України ім.П.Чайковського, Прикарпатський національний університет ім.В.Стефаника. – Івано-Франківськ, 1997. – 148 с.
2. Власов В. П. Методика роботи баяніста над поліфонічними творами : навчальний посібник / В. П. Власов. – Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2010. – 116 с.
3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано / Т. П. Воробкевич. – Львів : ЛДМА, 2001. - 144 с. (знаходиться в електронному репозиторії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка).
4. Давидов М. А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста : навч. посіб. [для вузів] / М. А. Давидов. - К. : Муз. Україна, 1997. - 240 с.
5. Михайленко М. П. Методика викладання гри на шестиструнній гітарі / М. П. Михайленко. – К. : Книга, 2003. – 248 с.

Додаткова література:

1. Боярко Н. Б. Теоретичні аспекта виконавської техніки бандуриста : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.02 / Нац. муз. академія України. - К., 1997. -20 с.
2. Гаркуша Л.І., Економова О.С. Формування професійних умінь майбутніх учителів музики на заняттях з основного інструмента (фортепіано) : навч.-метод. посібник / Л.І. Гаркуша, О.С. Економова. – К. : КУБГ, 2013.
3. Горенко Л. Робота баяніста над музичним твором / Л. Горенко. - К. : Музична Україна, 1982.– 49 с.
4. Завалко К.В. Розвиток скрипкової школи Східної Європи ХХ століття: історія, теорія, методика : навч.-метод. посібник / К. В. Завалко. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2005. - 144 с.
5. Завалко К.В. Інноваційне музичне навчання та розвиток музичних здібностей учня / К.В.Завалко. Навчально-метод. посібник – К.: ЦУЛ, 2020. – 200 с.
6. Завалко К.В. Самовдосконалення вчителя музики: теорія та технологія / К.В. Завалко. Монографія. – Черкаси: ЧНУ, 2007.
7. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: [монографія] / К.В.Завалко: Друкарня «Черкаський ЦНП», 2013. – 520 с.
8. Гаврілова Л., Псарьова Л. Інтерпретація музичного твору: теоретичні аспекти / Л.Гаврілова, Л.Псарьова // Професіоналізм педагога: теоретичні й

- методичні аспекти : збірник наукових праць. – Вип.3. – ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». – Слов'янськ, 2016. – С.97-106.
9. Гусейнова Л. В. Формування готовності майбутніх учителів музики до інструментально-виконавської діяльності: дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання музики і музичного виховання» / Лариса Василівна Гусейнова. - К., 2005. - 241 с.
  10. Давидов М. А. Виконавське музикознавство : [енциклопедичний довідник] / М. А. Давидов. – Луцьк : ВАТ «Волинська обласна друкарня», 2010. – 400 с.
  11. Катрич О. Т. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03 „Музичне мистецтво” / Нац. муз. академ. ім. П.І.Чайковського. – К., 2000. – 17 с.
  12. Коханик І. «Стильова гра» у проєкціях сучасної композиторської творчості та музичного виконавства / І. Коханик // Виконавське музикознавство : Науковий вісник НМАУ ім. П.І.Чайковського / ред. М. А. Давидов, В. Г. Сумарокова. – Київ, 2005. – Вип.47, Кн.11. – С.137–146.
  13. Крицький В. М. Музично-виконавська інтерпретація : педагогічні проблеми музично-виконавської підготовки : [монографія] / В. М. Крицький. – Ніжинський держ. ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Вид-во НДУ, 2009. – 158 с.
  14. Кулікова В. М. Художнє мислення музиканта. Традиції та інновації : [навч. – метод. посібник для студ. та викладачів виконавських ф-тів вищ. муз. навч. закл. III – IV рівнів акредитації] / В. М. Кулікова. – К. : Купріянова. 2007. – 132 с.
  15. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації : [навчальний посібник] / В. Москаленко. – К. : НМАУ ім.П.Чайковського, 2013. – 134 с.
  16. Музична педагогіка та виконавство : [зб. ст.] / Заг. редакція А. А. Семешка. – Т. : Навчальна книга – Богдан. – 2008.
  17. Музичний твір як творчий процес : зб. статей / Упоряд. В. Г. Москаленко. – Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. – К. : 2002. – Вип. 21.
  18. Назаренко М. П. Актуальні проблеми інструментально-виконавської підготовки майбутнього вчителя музики / М. П. Назаренко // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми // зб. наук, праць / редкол.: І. А. Зязюн (голова), Н. Г. Ничкало, С. У. Гончаренко та ін. - Київ; Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2007. - Вип. 15. - С. 365 -369.
  19. Олексюк О.М. Музична педагогіка: навч. посібник / О.М. Олексюк. – К.: КУБГ, 2013.
  20. Олексюк О.М., Бондаренко Л.А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі: навч. посіб. / О.М. Олексюк, Л.А. Бондренко. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018.

- 21.Полубоярина І. Проблема інтерпретації музичного твору в процесі професійної підготовки музично обдарованих студентів / І. Полубоярина // Освіта та розвиток обдарованої особистості. – № 1(8), 2013. – С.70-73.
22. Ростовський О.Я. Теорія і методика музичної освіти / О.Я.Ростовський : навчально-метод.посідник. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2011. – 640 с.
23. Саїк Г. Ф. Формування виконавської майстерності у студентів на основі активізації емоційно-естетичного переживання музики: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія та методика навчання музики і музичного виховання» / Г. Ф. Саїк. - К., 2000. - 19 с.
24. Сподаренко В. Семантика і дефініція поняття стиль у контексті вивчення акордеонно-баянної творчості українських композиторів / В. Сподаренко // Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. – 2012. – Вип.27. – С. 191–198. – (Серія: Мистецтвознавство).
- 25.Сподаренко В. Стильові тенденції акордеонно-баянної творчості українських композиторів середини ХХ – початку ХХІ століть / В. Сподаренко // Музична україністика: європейський контекст : колект. монографія / [ред.-упоряд. Л.Опарик]; М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Прикарп. нац. ун-т ім.В.Стефаника", Ін-т мистецтв, каф. музикознав. та метод. муз. вихов. - Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2015. – С. 212 – 223.
- 26.Сподаренко В. Особливості стильового аналізу в акордеонно-баянних творах: методологічний аспект / В.Сподаренко // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика: збірник наукових праць Інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету ім.І.Франка / [загальна редакція та упорядкування А.Душного]. Дрогобич – Кельце – Каунас – Алмати – Банська Бистриця: Посвіт, 2022. – Вип.8. – С.119–125.
- 27.Сподаренко В.Брайан Валлік: «Пошук власного виконавського голосу в музичному творі є кінцевою метою» / В.Сподаренко // Дзеркало тижня, Випуск № 17 (11 травня – 17 травня), 2019.
28. Фергюсон Г. Фортепіанне виконавство / Г. Фергюсон ; [пер., ред., комент. М. Кушніра]. – Львів : Сполом, 2007. – 224 с.
- 29.Чистякова Н.В. Виконавський стиль в системі категорій «музика» та «гра» / Н.В.Чистякова // Science of the XXI century: problems and prospects of researches. – Vol.5, August, 2017. – P.23–25.
30. Шрамко О. І. Основний музичний інструмент: алгоритми методики: навчально-методичний посібник [для студентів музичних факультетів вищих педагогічних закладів] / Оксана Іллівна Шрамко. - Кривий Ріг : Видавничий дім, 2008. - 219 с.
31. Ященко І.А. Методика викладання гри на спеціальному інструменті : метод.рек. для студ. спец. 6.020204 «Музичне мистецтво (Народні інструменти». – Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Т. Шевченка», 2015. – 103 с.
- 32.Sloboda J.A. The musical mind: The cognitive psychology of music. New York: Oxford. 1985.

33. Suzuki S. Nurtured by love. A new Approach to Education / S.Suzuki : [Translation by Waltraud Suzuki]. – New York: Exposition Press, 1968. – 132 p.
34. The practice of performance/ Studies in Musical Interpretation / Edited by John Rink. – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – 296 p.
35. Tobias Matthay. Musical Interpretation. Its Laws and Principles, and their Application in Teaching and Preforming : [New and Enlarged Edition] / Matthay Tobias. – Boston: Boston Music Company, 2004. – 188 p.